

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Digitaliseerimismäärus - Liikmesriikide Teated](#) > Portugal

Digitaliseerimismäärus - Liikmesriikide teated

Sisu koostaja:

Portugal

Portugal

See leht sisaldab teavet teadete kohta, mille liikmesriigid on esitanud määruse (EL) 2023/2844 alusel.

1. Riiklikud IT-portaalid kohtute või muude asutustega suhtlemiseks

- [Citius](#): võimaldab igal kodanikul või tema seaduslikul esindajal olenemata asukohast tutvuda kohtuasjadega, millesse ta on kaasatud, tingimusel et tal on internetiühendus. Suurem osa jagatavast sisust on tasuta kättesaadav.
- [Tribunais.org.pt](#): võimaldab igal kodanikul või tema seaduslikul esindajal olenemata asukohast tutvuda kohtuasjadega, millesse ta on kaasatud, tingimusel et tal on internetiühendus. [Juurdepääs](#) kohtuasjade failidele antakse autentimise teel, vajalik on [riiklik e-isikutunnistus](#) või [digitaalne mobiilvõti](#). Sellel portaalil on rohkem kasutusvõimalusi kui portaalil „Citius“.
- [eTribunal-Mandatarios](#): võimaldab näiteks võtta vastu teateid, tutvuda dokumentide ja helisalvestistega ning edastada mahukaid menetlusdokumente. Juurdepääs on üksnes advokaatidel ja õigusnõustajatel, kes kasutavad portaali sisenemiseks oma digitaalset kutsetunnistust.

2. Riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist tsiviil- ja kaubandusajades

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus (*Código de Processo Civil*) on ette nähtud võimalus kuulata tunnistajaid, menetluspooli ja eksperte üle videokonverentsi teel.

Eelkõige on artikli 502 lõikes 1 ette nähtud võimalus kuulata videokonverentsi teel üle tunnistajaid, kes elavad väljaspool kohtu asukohajärgset omavalitsusüksust, nende elukohajärgses linnas/vallas või linnaosas/osavallas asuvast kohtust (kui asjaomase kohtuorgani ja justiitsministeeriumi vahel on sõlmitud vastav kokkulepe) või muust ühiskondlikust hoonest selles piirkonnas.

Seda korda kohaldatakse Assooride ja Madeira autonoomsete piirkondade puhul menetluspoolte ütluste andmise suhtes, kui menetluspool on väljaspool vastavat piirkonda või saart (artikli 456 lõige 2), ning menetluspoolte avalduste tegemise suhtes, kui pooled on eespool kirjeldatud olukorras (artikli 466 lõige 2).

Videokonverentside kasutamine ei ole võimalik, kui ülekuulatatav tunnistaja elab Lissaboni või Porto suurlinnapiirkonnas ja menetlus on pooleli ühes neist piirkondadest asuvas kohtus, välja arvatud juhul, kui ettenähtud ajal kohtuistungil osalemine on võimatu või märkimisväärselt raskendatud (artikli 502 lõige 6 ja artikkel 520). Sellise olukorra puhul võib kohtunik menetluspoolte nõusolekul otsustada, et kohtuasja nõuetekohaseks lahendamiseks vajaliku teabe võib esitada telefoni teel või muul viisil, mis võimaldab kohtul tunnistajaga otse suhelda, tingimusel et uuritavate või selgitamisele kuuluvate asjaolude laad on kooskõlas menetlusega. Seda korda kohaldatakse ka menetluspoolte ütluste andmise (artikli 457 lõige 2) ja avalduste tegemise (artikli 466 lõige 2) suhtes.

Sõltumata rahvusvaheliste või Euroopa õigusaktide sätetest toimub välisriigis elavate tunnistajate ülekuulamine

videokonverentsi teel alati, kui nende elukohas on olemas vajalikud tehnilised vahendid (artikli 502 lõige 6).

Asutuste, laborite või ametlike teenistuste ekspertide ülekuulamine toimub telekonverentsi teel nende tökohast (artikli 486 lõige 2).

Määruse (EL) 2023/2844 artikli 5 kohaselt on videokonverentside pidamise õigus üksnes kohtutel.

Portugali menetlusõigus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 151 lõiked 1 ja 2) ei võimalda kohtul kindlaks määrata kohtuistungi toimumise kuupäeva ja kellaaega *ex officio*. Selleks et vältida võimalikke kattuvusi kohtumenetluste toimumise kuupäevade vahel, kus menetluspoolte esindajad peaksid osalema, peaks kohtunik kohtumenetluse toimumise kuupäeva ja kellaaega eelnevalt nendega kokku leppima. Kui menetluspoolte esindajad teatavad viie päeva jooksul, et nad ei ole kohtuniku määratud kuupäeval kättesaadavad muude juba kavandatud kohtumenetluste tõttu, peaksid nad kohtule nendest asjaoludest teada andma (esitades asjaomase menetluse ja kohtuasja andmed) ning pakkuma alternatiivseid kuupäevi pärast teiste asjaomaste esindajatega ühenduse võtmist.

Kõikides Portugali kohturuumides on pöördkaameratega videokonverentsi seadmed, mis on ühendatud kaugsidet võimaldava tarkvaraga. Portugalis on lubatud kasutada kõiki kaugsidevahendeid, kuid puudub teave selle kohta, milliseid vahendeid kõige rohkem kasutatakse. Pandeemia ajal aga kasutati Webexi rakendust ning seda kasutatakse vastaval otstarbel endiselt laialdaselt. Selle rakenduse saab integreerida kohtutes kasutatavatesse videokonverentsi süsteemidesse. Eri kohtutesse paigaldatud videokonverentsiseadmete tehnilised nõuded on esitatud [siin](#).

Portugali menetlusõigus ei anna menetluspooltele võimalust väljendada oma arvamust seoses videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamisega kohtuistungi korraldamiseks.

Kohtumenetluse lõppistung, menetlusjuhtumid ja õiguskaitseabinõude kohaldamise menetlused salvestatakse alati. Salvestamiseks kasutatakse vastavat video- ja helisüsteemi, olenemata muudest kohtule kättesaadavatest audiovisuaalsetest vahenditest või sarnastest tehnilistest menetlustest, ning kõiki asjaosalisi tuleks salvestamisest teavitada. Salvestis tuleb teha menetluspooltele kättesaadavaks kahe päeva jooksul pärast vastavat salvestustoimingut (artikli 155 lõiked 1, 2 ja 3).

Puuetega inimeste puhul ja olenemata sobiva tõlgi kaasamisest, kui kohtunik peab seda asjakohaseks, on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 135 sätestatud järgmised nõuded kurtide, tummade või kurttummade ütluste andmise kohta:

- kurtidele esitatakse küsimused kirjalikult ja neile vastatakse suuliselt;
- tummadele esitatakse küsimused suuliselt ja neile vastatakse kirjalikult;
- kurttummadele esitatakse küsimused kirjalikult ja neile ka vastatakse kirjalikult.

Kohtunik peab määrama sobiva tõlgi kurtidele, tummadele ja kurttummadele, kes ei ole võimelised lugema või kirjutama.

Mis puudutab isikute tuvastamist ja autentimist, siis ülekuulamise päeval tuvastatakse tunnistaja vastava kohtu kohtusekretäri vahendusel või vastava avaliku teenistuse ametniku vahendusel, kus toimub ütluste andmine. Sellest hetkest alates toimub ülekuulamine kohtuasja menetleva kohtuniku ja menetluspoolte esindajate juuresolekul, kasutades tehnilisi seadmeid, mis võimaldavad audiovisuaalsete vahendite abil suhelda reaalselt, ilma et kohtunik peaks ise viibima kohas, kus toimub ütluste andmine (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 502 lõige 4).

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 516 kohaselt annab tunnistaja täpseid ütlusi tõendite sisu kohta. Tunnistajal tuleb esitada toimepandud tegudega seotud faktid või faktidega seotud tähelepanekud, osutada asjaoludele, milles need faktid aset leidsid, ja kuidas need faktid on talle teatavaks saanud. Küsimusi esitab tunnistaja kohtusse kutsunud menetluspoolte advokaat; seoses faktidega, mille kohta tunnistaja on juba ütlusi andnud, võib teise menetluspoolte advokaat esitada tunnistajale küsimusi, mis on vajalikud ütluste täiendamiseks või täpsustamiseks. Kohtunik võib küsida selgitusi või esitada küsimusi, mida ta peab tõe väljaselgitamiseks asjakohaseks. Enne seda, kui tunnistaja vastab talle esitatud küsimustele, on tal õigus tutvuda kohtutoimikuga, nõuda, et talle näidataks teatavaid toimikusse kuuluvaid dokumente, või esitada oma ütluste kinnitamiseks dokumente.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 133 lõigete 1 ja 2 kohaselt võivad välismaalased rääkida muus keeles kui portugali keel, kui nad ei saa sellest keelest aru; sellisel juhul tuleb suhtluse vahendamiseks määrata tõlk, kes teeb seda kohtuvande all. Tõlgi kaasamine piirdub rangelt hädavajalikuga.

Tõendite esitamine videokonverentsi ajal on Portugali menetlusõiguse kohaselt võimalik piiratud ulatuses. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus on sätestatud tähtjad ja asjaolud, mille alusel võib esitada eri liiki olemasolevaid tõendeid. Eelkõige on vastavat liiki tõendite puhul videokonverentside kasutamist käsitlevates nõuetes sätestatud, et videokonverentsid on lubatud üksnes isiklike tõendite, näiteks ütluste ja eksperdiarvamuste esitamise puhul.

3. Riigisisene õigus, mis puudutab videokonverentside kasutamist kriminaalasjades

Uurimisetapi tarbeks on kriminaalmenetluse seadustikus (*Código de Processo Penal*) ette nähtud võimalus, et iga isik, kes ei ole menetluses süüdistatava rollis ja kes elab väljaspool menetluse läbiviimise eest vastutava prokuratuuri asukohta, võib teha avaldusi teistes prokuratuurides või politseiasutuste ruumides videokonverentsi teel (artikli 275a lõige 1). Menetlusest teavitatakse selle piirkonna ametiasutusi, kus ärakuulata isik elab, ning ütluste andmiseks määratud päeval teatab kohtu- või kriminaalpolitseiametnik vastavale isikule, kus toimub ütluste andmine. Avaldused võtab vastu taotluse esitanud ametiasutus ja vajaduse korral kohal viibivad esindajad (artikli 275a lõige 2).

Kohtuistungil ajal on erandkorras võimalik võtta ütlusi assistentidelt, tsiviilhagejatelt, tunnistajatelt, ekspertidelt või tehnilistelt konsultantidelt *ex officio* või taotluse korral, ilma nende isikliku kohalolekuta, kui:

1. asjaomased isikud elavad väljaspool omavalitsusüksust, kus kohus asub;
2. ei ole põhjust eeldada, et nende kohtuistungil kohalolek on tõe väljaselgitamiseks hädavajalik; ning
3. nende kohaleilmumise kohustus võib eeldatavalt põhjustada tõsiseid praktilisi või isiklike raskusi või suurt ebamugavust.

Ütlusi võetakse kohtuistungil toimumise ajal, kasutades tehnilisi seadmeid, mis võimaldavad audiovisuaalsete vahendite abil reaalselt suhelda. Ülekuulamise päeval tuvastatakse isik selle kohtu kohtusekretäri vahendusel, kus toimub ütluste andmine, ning alates sellest hetkest toimub kohtuistung kohtuasja menetleva kohtuniku ja menetluspoolte esindajate juuresolekul, kasutades eespool nimetatud seadmeid, ilma et kohtunik peaks ise viibima kohas, kus toimub ütluste andmine (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 318 lõiked 1, 5 ja 6).

Ilma et see piiraks rahvusvaheliste või Euroopa õigusaktide sätete kohaldamist, kasutatakse välisriigis elava assistendi, tsiviilhageja või tunnistaja ülekuulamiseks tehnilisi seadmeid, mis võimaldavad audiovisuaalsete vahendite abil suhelda reaalselt, alati kui nende elukohas on olemas vajalikud tehnilised vahendid (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 318 lõige 8).

Kui see on tehniliselt võimalik, toimub vastavate asutuste, laborite või ametlike teenistuste ekspertide ülekuulamine telekonverentsi teel nende töökohast (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 317 lõige 1).

Nõusoleku andmine videokonverentsi või muu kaugsidetehnoloogia kasutamiseks ei ole kriminaalmenetlusõiguses ette nähtud, välja arvatud juhul, kui süüdistatavat või kahtlustatavat kuulatakse üle 21. augusti 2017. aasta seadusega nr 88/2017 (artikli 35 lõike 3 punkt a) heaks kiidetud õigusraamistikku alusel, millega reguleeritakse Euroopa uurimismääruste väljaandmist, edastamist, tunnustamist ja täitmist kriminaalasjades.

Vastavalt 26. augusti 2013. aasta seaduse nr 62/2013 (millega kehtestatakse kohtusüsteemi raamistikku ja korraldust reguleerivad õigusnormid) artikli 82B lõigetele 1, 2, 4, 5 ja 6 võivad uurimis- või kohtumenetlusega seotud kinnipeetavad, olenemata kohtuasja menetleva kohtu asukohast, anda ütlusi vanglas, kus neid hoitakse, kasutades tehnilisi seadmeid, mis võimaldavad suhelda audiovisuaalsete vahendite abil reaalselt, välja arvatud juhul, kui:

1. neil on kõnealusel menetluses kostja õiguslik ja menetluslik seisund; või
2. istungid toimuvad karistuste täitmisele pööramisega tegeleva kohtu pädevusse kuuluva menetluse raames.

Ülekuulamise päeval toimub kinnipeetava isiku tuvastamine vangla õigus- ja täitevametniku vahendusel. Sellest hetkest alates toimub ülekuulamine üksnes kohtuasja menetleva kohtuniku või prokuröri ja advokaatide või kaitsjate juuresolekul. Kinnipeetava soovi korral võib teda ülekuulamisel isiklikult abistada seaduslik esindaja.

Kahtlustatavaid või süüdistatavaid võib videokonverentsi teel üle kuulata üksnes 21. augusti 2017. aasta seadusega nr 88/2017 (artikli 35 lõige 2) heaks kiidetud õigusraamistiku alusel, millega reguleeritakse Euroopa uurimismääruste väljaandmist, edastamist, tunnustamist ja täitmist kriminaalasjades.

Puuetega inimeste puhul, kui kurt või tumm või kuulmispuudega isik on kohustatud andma ütlusi, on artikli 93 lõikes 1 sätestatud, et

1. kurtidele või kuulmispuudega isikutele määratakse sobiv tõlk, kes suhtleb viipekeele või huultelt lugemise teel või kirjalikult, olenevalt asjaomase isiku vajadustest;
2. tummasid, eeldades, et nad oskavad kirjutada, küsitletakse suuliselt ning küsimustele vastamine toimub kirjalikult. Muul juhul või taotluse korral määratakse isikule sobiv tõlk.

Kui süüdistatav on alaealine, on üks tema menetluslikest õigustest see, et temaga seotud menetlusse kaasatakse vanemliku vastutuse kandjad, tema seaduslik esindaja või faktilise hooldusõigusega isik või kui asjaomaste isikutega on võimatu ühendust saada või kui seda nõuavad isiku huvidest või kohtuasja vajadustest tulenevad erilised asjaolud ja üksnes seni, kuni need asjaolud püsivad, alaealise määratud ja pädeva kohtuasutuse poolt heakskiidetud muu isik (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 61 lõike 1 punkt i).

Kui alaealine ei ole määranud menetlusega seoses muud isikut või kui pädev kohtuasutus ei kiida tema määratud isikut heaks, määrab pädev kohtuasutus samal otstarbel menetluses osalemiseks spetsialisti (artikli 61 lõige 4).

Portugali õiguses on ette nähtud erinevate menetlussubjektide ärakuulamise või küsitlemise salvestamine eri menetlusetappides. Nii toimitakse näiteks järgmistel juhtudel:

- süüdistatava esimesest kohtulikust ülekuulamisest tehakse tavaliselt helisalvestis või audiovisuaalsalvestis ning muid vahendeid võib kasutada üksnes siis, kui helisalvestise või audiovisuaalsalvestise tegemine ei ole võimalik, mille kohta tuleb teha ka märke kohtuprotokollis (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 141 lõige 7);
- tunnistajate ja kannatanute ütlused seoses edaspidise vajadusega teatavatel asjaoludel või seoses teatavate kuritegudega (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 271 lõige 6 ja artikkel 364). Sellised ütlused salvestatakse kavatsusega mitte esitada kannatanule teist korda fakte ja vältida sellega kaasneva võivaid taasohvristamise tagajärgi ning kaitsta tõendeid edasise kaotsimineku või rikkumise eest.

Kui menetlusedokumendist tehakse kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt heli- või videosalvestis, edastatakse selle koopia 48 tunni jooksul igale menetluspoolele, kes seda on taotlenud (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 101 lõige 4).

Kõikides Portugali kohturuumides on pöördkaameratega videokonverentsi seadmed, mis on ühendatud kaugsidet võimaldava tarkvaraga. Portugalis on lubatud kasutada kõiki kaugsidevahendeid, kuid puudub teave selle kohta, milliseid vahendeid kõige rohkem kasutatakse. Pandeemia ajal aga kasutati Webexi rakendust ning seda kasutatakse vastaval otstarbel endiselt laialdaselt. Selle rakenduse saab integreerida kohtutes kasutatavatesse videokonverentsi süsteemidesse. Eri kohtutesse paigaldatud videokonverentsiseadmete tehnilised nõuded on esitatud [siin](#).

Mis puudutab istungi korraldamise praktilisi aspekte, siis tuleks ühendust võtta vastavat kohtuasja menetleva kohtuga, kus toimub kohtuistung. Kohtuga ühenduse võtmiseks puuduvad konkreetset eeskirjad.

Seoses autentimisega ja kinnipeetavatega viidatakse seaduse nr 62/2013 eespool nimetatud artikli 82B lõigetele 1, 2, 4, 5 ja 6. Kahtlustatavate või süüdistatavate puhul viidatakse eespool esitatule: videokonverentsi teel ülekuulamine ei ole lubatud, välja arvatud 21. augusti 2017. aasta seaduse nr 88/2017 artikli 35 lõike 2 puhul.

Seoses märkimisväärse osalemisega videokonverentsidel ja seoses kinnipeetavatega viidatakse eespool nimetatud seaduse nr 62/2013 artikli 82B lõigetele 1, 2, 4, 5 ja 6 ning sellise osalemise tagamiseks puuduvad konkreetset õigusnormid. Kahtlustatavate või süüdistatavate puhul viidatakse eespool esitatule:

videokonverentsi teel ülekuulamine ei ole lubatud, välja arvatud 21. augusti 2017. aasta seaduse nr 88/2017 artikli 35 lõike 2 puhul. Neil asjaoludel kohaldatakse artiklis 36 sätestatud norme, mis on lisaks kooskõlas direktiivi 2014/41/EL artikli 24 lõikes 5 sätestatud normidega.

Kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt kaasneb isiku süüdistatavaks tunnistamisega võimaluse korral tegeliku menetluse ajal ja põhjendamatu viivitusega sellise dokumendi esitamine, milles kirjeldatakse kohtuasja ja täpsustatakse kaitsja (kui kaitsja on juba määratud) ning kaitsja menetluslikud õigused ja kohustused (artikli 58 lõige 5). Artiklis 61 loetletud õiguste ja kohustuste hulgas on õigus kirjalikule ja suulisele tõlkele. Kui süüdistatav ei oska portugali keelt või ei valda seda vabalt ja asjaomane dokument ei ole talle arusaadavas keeles kättesaadav, edastatakse teave suuliselt, vajaduse korral tõlgi osalusel, olenemata asjaolust, et süüdistatavale antakse seejärel põhjendamatu viivitusega talle arusaadavas keeles koostatud kirjalik dokument (artikli 58 lõige 6).

Samuti tuleb märkida, et sellise isiku kaasatus menetlusse, kes ei oska või ei valda portugali keelt vabalt, nõuab sobiva tõlgi määramist, isegi kui menetlust juhtiv isik või mõni menetlusosaline valdab kasutatavat keelt. Tõlgi määramisega ei kaasne asjaomasele isikule mingeid kulusid (artikli 92 lõige 1).

Menetlusdokumendi koostamise eest vastutav kohtuasutus esitab süüdistatavale, kes ei oska portugali keelt või ei valda seda vabalt, mõistliku aja jooksul kirjaliku tõlke teadetest, mis käsitlevad süüdistust, uurimisotsust, kaitset, kohtuistungi toimumise kuupäeva, karistust, sunnimeetmete kohaldamist, vara tagamist ja tsiviilõigusliku kahjunõude esitamist, ning muudest teadetest, mida kohtuasutus peab kaitse teostamisel hädavajalikuks (artikli 92 lõige 3).

Tõlk on kohustatud hoidma kohtusaladust ega tohi avaldada süüdistatava ja tema kaitsja vahelisi arutelusid, olenemata menetlusetapist, mille raames need toimuvad. Iga sellist lubamatut avaldamist käsitatakse ametisaladuse hoidmise kohustuse rikkumisena (artikli 92 lõige 8).

Seoses videokonverentsi teel toimuva ülekuulamisega õigusraamistiku alusel, millega reguleeritakse Euroopa uurimismääruste väljaandmist, edastamist, tunnustamist ja täitmist kriminaalasjades, on seaduses nr 88/2017 sätestatud, et ülekuulatava isiku ülekuulamine täidesaatvas riigis toimub vajaduse korral tõlgi abil (artikli 36 lõike 1 punkt d). Õigus tõlgile on tagatud ka Euroopa vahistamismäärust käsitlevate õigusnormidega (23. augusti 2003. aasta seaduse nr 65/2003 artikli 17 lõige 3).

Tõlgi kasutamise võimalus on kannatanule tagatud ka 4. septembri 2015. aasta seadusega nr 130/2015 (artikkel 12) heaks kiidetud kuriteoohvrite seaduse alusel, milles on sätestatud ka õigus kaebuse kirjaliku kinnituse tõlkele, kui kannatanu ei oska portugali keelt (artikli 11 lõige 3), ning tõlkele olukordade puhul, kus kasutatakse videokonverentsi või telekonverentsi (artikkel 23).

4. Menetlustega seotud kulud tsiviil- ja kaubandusajades

26. veebruari 2008. aasta seadusandliku dekreediga nr 34/2008 heaks kiidetud menetluskulude määruse artiklis 5 on sätestatud, et kohtulõivud väljendatakse arvestusühikutes, kusjuures üks arvestusühik vastab praegu 102 eurole. Kohtulõivude summa määratakse vastavalt nõude suurusele või kohtuasja keerukusele.

Määruses (EÜ) nr 1896/2006 sätestatud menetlused

Menetluskulude määruse artikli 7 lõike 4 ja tabeli II A kohaselt tuleb maksekäsu avalduse alusel tasuda olenevalt allpool esitatud summast järgmised kohtulõivud:

- kuni 5000 eurot: 102 eurot (1 arvestusühik);
- 5000 kuni 15 000 eurot: 204 eurot (2 arvestusühikut);
- rohkem kui 15 000,01 eurot: 306 eurot (3 arvestusühikut).

Kõrgemat kohtulõivu võib nõuda järgmistel juhtudel:

1. kui kohtuasi osutub eriti keerukaks, võib kohus sellest tulenevalt kehtestada kõrgema kohtulõivu menetluskulude määruse tabelis II sätestatud piirides (menetluskulude määruse artikli 7 lõige 7). Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 530 lõike 7 kohaselt on kohtulõivu tasumise seisukohast eriti keerukate kohtuasjade ja õiguskaitseabinõude kohaldamise menetlustega tegemist siis, kui:

1. need hõlmavad väga pikki menetlusdokumente või nõudeid;
 2. need on seotud väga spetsiifiliste õigus- või tehniliste küsimustega või nende puhul on vajalik väga erinevate valdkondade õigusküsimuste kompleksne analüüs; või
 3. need hõlmavad väga paljude tunnistajate ülekuulamist, keerukate tõendite analüüsi või mitut ajamahukat toimingut tõendite hankimiseks;
2. kui kohtulõivu tasuma kohustatud isiku puhul on tegemist äriühinguga (menetluskulude määruse artikli 13 lõige 3), kes on eelneval aastal esitanud kohtule, kohtukantseleile või kontaktpunktile 200 või enam taotlust seoses ettevaatusmeetmete, hagide, kohtumenetluste või täitmismenetlusega, tasutakse selle äriühingu esitatud Euroopa maksekäsu avalduses esitatud kohtulõiv vastavalt tabelis II B esitatud summale:
- kuni 5000 eurot: 153 eurot (1,5 arvestusühikut);
 - 5000 kuni 15 000 eurot: 306 eurot (3 arvestusühikut);
 - rohkem kui 15 000,01 eurot: 459 eurot (4,5 arvestusühikut).

Kui kostja esitab vastuväite vastavalt määruse (EÜ) nr 1896/2006 artikli 17 lõikele 1 ja kohtumenetlus jätkub, arvatakse Euroopa maksekäsu avalduses esitatud kohtulõivude summa hageja puhul jätkuva kohtumenetluse alusel tasumisele kuuluvast summast maha (menetluskulude määruse artikli 7 lõige 6).

Määruses (EÜ) nr 861/2007 sätestatud menetlused

Menetluskulude määruse artikli 6 lõigete 1 ja 5 ning tabelite I A ja I C kohaselt on kohtulõivu suurus:

- kohtuasjade puhul, mille suurus on kuni 2000 eurot: 102 eurot (1 arvestusühik);
- kohtuasjade puhul, mille suurus on üle 2000 euro, kuid mitte üle 5000 euro: 204 eurot (2 arvestusühikut).

Kui kohtuasi osutub eriti keerukaks, on kohtulõivu suurus:

- kohtuasjade puhul, mille suurus on kuni 2000 eurot: 153 eurot (1,5 arvestusühikut);
- kohtuasjade puhul, mille suurus on üle 2000 euro, kuid mitte üle 5000 euro: 306 eurot (3 arvestusühikut).

Kui vastuhagi summa on määruse (EÜ) nr 861/2007 artikli 5 lõike 7 kohaselt suurem kui 5000 eurot, menetletakse kohtuasja ja vastuhagi kooskõlas riigisisese menetlusõigusega.

Seega kaasneb vastuhagi esitamisega riigisiseste õigusnormide kohaselt kohtulõivu tasumine üksnes juhul, kui see erineb algsest nõudest. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus ei käsitleta vastuhagi eraldiseisvana, kui menetluspool kavatses saavutada enda kasuks sama õigusliku mõju, mida hageja on soovinud saavutada, või kui menetluspoole kavatsus on saavutada üksnes tasaarvestus (artikli 530 lõige 3). Nõuete erinevuse korral liidetakse asjaomase kahe nõude summad kohtulõivu arvutamiseks kokku (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 299 lõige 2) ning tasuda tuleb järgmine kohtulõiv (tabel I A):

- 2000,01 kuni 8000 eurot: 102 eurot;
- 8000,01 kuni 16 000 eurot: 153 eurot;
- 16 000,01 kuni 24 000 eurot: 204 eurot;
- 24 000,01 kuni 30 000 eurot: 255 eurot;
- 30 000,01 kuni 40 000 eurot: 306 eurot;
- 40 000,01 kuni 60 000 eurot: 357 eurot;
- 60 000,01 kuni 80 000 eurot: 408 eurot;
- 80 000,01 kuni 100 000 eurot: 459 eurot;
- 100 000,01 kuni 150 000 eurot: 510 eurot;
- 150 000,01 kuni 200 000 eurot: 612 eurot;
- 200 000,01 kuni 250 000 eurot: 714 eurot;
- 250 000,01 kuni 275 000 eurot: 816 eurot.

Määruses (EL) nr 655/2014 sätestatud menetlused

Kooskõlas menetluskulude määruse artikli 7 lõigetega 1, 4 ja 7 ning tabeliga II tuleb õiguskaitseabinõude kohaldamise menetluse raames tasuda olenevalt *allpool* esitatud summast järgmine kohtulõiv:

- kuni 300 000 eurot: 306 eurot (3 arvestusühikut);
- 300 000,01 eurot või rohkem: 816 eurot (8 arvestusühikut).

Eriti keerukate õiguskaitseseabinõude kohaldamise menetluste puhul (seoses määrusega (EÜ) nr 1896/2006 eespool esitatud liigitus) on kohtulõiv 9–20 arvestusühikut (918 kuni 2040 eurot).

Eespool osutatud summasid võib suurendada, kui esitatud menetlused ületavad teatava künnise aastas (vt eespool punktis 2 seoses määrusega (EÜ) nr 1896/2006 esitatud teave). Sellisel juhul tuleb tasuda vastavale summale vastav kohtulõiv: 3,5 arvestusühikut (357 eurot), 9 arvestusühikut (918 eurot) ning 10–22 arvestusühikut (1020 kuni 2244 eurot).

Määruses (EÜ) nr 805/2004 sätestatud menetlused

Määruses sätestatud vormil põhinev tõend on seadusega kehtestatud ja seetõttu ei tohi selle väljaandmise eest tasu võtta. Otsuse tõendi maksumus arvutatakse vastavalt arvestusühikutele. Paber kandjal tõendi väljaandmistasud on järgmised:

1. kuni 50 lehekülge, selle lehekülgede arvu ulatuses makstav summa on pool 1 arvestusühikust (20,40 eurot);
2. enam kui 50 lehekülge, punktis a osutatud summat suurendatakse 1/10 võrra 1 arvestusühikust (10,20 eurot) iga järgneva 25 lehekülje või selle osa kohta.

Määrustega (EL) nr 650/2012, (EL) nr 1215/2012, (EL) nr 606/2013, (EÜ) nr 4/2009, (EL) 2016/1103, (EL) 2016/1104 ja (EL) 2019/1111 sätestatud tunnustamise, täidetavaks tunnustamise või tunnustamisest keeldumise menetlused

Menetluskulude määruses ei ole nende menetluste puhul ette nähtud ühegi summa sissenõudmist. Tunnustamise otsusega ei kaasne kulude tasumist.

Kui asjaomastes menetlustes tehtud kohtuotsus kaevatakse edasi, tuleb kohtulõiv tasuda vastavalt nõude suurusele ja tabelile I B (menetluskulude määruse artikkel 6 ja artikli 7 lõige 2) järgmistes summas:

- kuni 2000 eurot: 51 eurot;
- 2000,01 kuni 8000 eurot: 102 eurot;
- 8000,01 kuni 16 000 eurot: 153 eurot;
- 16 000,01 kuni 24 000 eurot: 204 eurot;
- 24 000,01 kuni 30 000 eurot: 255 eurot;
- 30 000,01 kuni 40 000 eurot: 306 eurot;
- 40 000,01 kuni 60 000 eurot: 357 eurot;
- 60 000,01 kuni 80 000 eurot: 408 eurot;
- 80 000,01 kuni 100 000 eurot: 459 eurot;
- 100 000,01 kuni 150 000 eurot: 510 eurot;
- 150 000,01 kuni 200 000 eurot: 612 eurot;
- 200 000,01 kuni 250 000 eurot: 714 eurot;
- 250 000,01 kuni 275 000 eurot: 816 eurot.

275 000 eurot ületavate summade korral suurendatakse kohtulõivu sellest tulenevalt 1,5 arvestusühiku (153 eurot) võrra iga järgneva 25 000,00 euro või selle osa kohta.

Määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud väljavõtete, määruses (EL) nr 650/2012 sätestatud Euroopa pärimistunnistuste ja tõendite ning määrustes (EL) nr 1215/2012, (EL) nr 606/2013, (EL) 2016/1103, (EL) 2016/1104 ja (EL) 2019/1111 sätestatud tõendite väljaandmise, parandamise ja kehtetuks tunnustamise menetlused

Määrustes sätestatud vormil põhinevad tõendid on seadusega kehtestatud, mis tähendab, et kohtu kaudu taotlemise korral ei tohi tõendite väljaandmise eest tasu võtta.

Kohtute väljastatud otsuse tõendi maksumus arvutatakse arvestusühikute alusel. Vastavalt menetluskulude määruse artikli 9 lõikele 3 on paber kandjal tõendi väljaandmistasud järgmised:

1. kuni 50 lehekülge, selle lehekülgede arvu ulatuses makstav summa on pool 1 arvestusühikust (20,40 eurot);

2. enam kui 50 lehekülge, punktis a osutatud summat suurendatakse 1/10 võrra 1 arvestusühikust (10,20 eurot) iga järgneva 25 lehekülje või selle osa kohta.

Teises liikmesriigis asuva võlausaldaja esitatav nõue maksejõuetusmenetluses määruse (EL) 2015/848 artikli 53 kohaselt

Nõude esitamisega ei kaasne kulude tasumist.

Füüsiliste või juriidiliste isikute või nende esindajate suhtlemine keskasutustega vastavalt määrustele (EÜ) nr 4/2009 ja (EL) 2019/1111 või pädevate asutustega vastavalt direktiivi 2003/8/EÜ IV peatükile

5. Elektroonilised makseviisid

Euroopa maksekäsuga seotud kohtulõivud tuleb tasuda pangaülekandega. Enne makse tegemist on soovitatav ära oodata teabe laekumine menetleva kohtu kohta. Selleks on tungivalt soovitatav, et hageja või tema esindaja esitaks e-posti aadressi. Kohtukantselei saadab viitenumbri (sisaldab 12 numbrit ja algab 70st), mis tuleks sisestada pangaülekande märkuste väljale, koos kohtuasja numbriga, et makset saaks kohtuasjaga seostada. Kohtule tuleb esitada tõend ülekande tegemise kohta.

Kui hageja otsustab teha makse enne kohtumenetluse algust, st ilma kohtu makseteatist ära ootamata, on makse üksikasjad järgmised (ja kohtule tuleb esitada tõend ülekande tegemise kohta).

Makse saaja: kohtusüsteemi finantshalduse ja taristu amet (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I.P.*)

Maksukohustuslasena registreerimise number: 510 361 242

Arvelduskonto nr: 1120014160

Panga tunnuscode: 078101120112001416052

IBAN: PT50078101120112001416052

Panga nimi: Agência de Gestão da Tesouraria e da Dívida Pública - IGCP, E.P.E.

BIC SWIFT (ettevõtte tunnuscode): IGCPPTPL

6. Teade detsentraliseeritud IT-süsteemi varajase kasutuselevõtu kohta

Praegu ei ole võimalik prognoosida, kas detsentraliseeritud IT-süsteem võiks hakata toimima määruses nõutust varem.

7. Teade videokonverentside varajase kasutuselevõtu kohta tsiviil- ja kaubandusajades

Jah, artiklit 5 võib kohaldada määruses nõutust varem.

8. Teade videokonverentside varajase kasutuselevõtu kohta kriminaalasjades

Jah, artiklit 6 võib kohaldada määruses nõutust varem.

Viimati uuendatud: 16/04/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.